

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 312/2021-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kovačovská s. r. o., Jazdecká 1, Chorvátsky Grob, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/226/20/K z 2. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/226/20/K z 2. decembra 2020 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií **je p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Navrhovateľ sa ako bývalý predseda dozornej rady [REDAKOVANÉ] návrhom doručeným ústavnému súdu 20. apríla 2021, ktorý podal 19. apríla 2021, domáha zrušenia napadnutého rozhodnutia výboru, ktorým mu podľa § 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) bola uložená pokuta 1 092 eur za to, že porušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, keď do 30. apríla 2020 nepodal písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok 2019.

2. Navrhovateľ svoj návrh odôvodňuje tým, že výkon verejnej funkcie ukončil 15. februára 2020, pričom za verejného funkcionára ho ústavný zákon nepovažoval až do konca roka 2019, keď nadobudla účinnosť novela ústavného zákona, ktorá povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona rozšírila aj na funkciu, ktorú zastával v roku 2019.

3. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sa k návrhu vyjadril tak, že napadnuté rozhodnutie žiadal potvrdiť. Uznáva, že funkcia navrhovateľa pred 1. januárom 2020 nebola verejnou funkciou v zmysle ústavného zákona. Preto od tohto dátumu sa na osobu, ktorá zastáva túto funkciu, vzťahuje povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, ktorá spočívala v podaní oznámenia za rok 2019 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či funkčné obdobie uplynulo pred 30. aprílom 2020. V tejto súvislosti výbor poukázal na zjednocujúce stanovisko ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2010, podľa ktorého verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie, do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku.

4. K tomu sa navrhovateľ vyjadril tak, výborom uvádzané zjednocujúce stanovisko nemožno použiť na jeho prípad. Ďalej poukázal na náležitosti písomného oznámenia podľa § 7 ods. 1 ústavného zákona, pričom uviedol, že vzhľadom na to, že v roku 2019 nebol verejným funkcionárom, nemohol by tieto skutočnosti ani uviesť.

II.

5. Navrhovateľ bol v roku 2019 a až do 15. februára 2020 predsedom dozornej rady [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] Dňa 1. januára 2020 nadobudla účinnosť novela ústavného zákona (ústavný zákon č. 469/2019 Z. z.), podľa ktorej sa na túto funkciu navrhovateľa vzťahuje ústavný zákon, ktorý v čl. 7 ods. 1 stanovuje, že verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu do 30. apríla každého kalendárneho roka podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok. Dovtedy sa tento ústavný zákon na funkciu navrhovateľa nevzťahoval. Okrem toho ústavný zákon neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia, ktoré by upravovali pomery tých verejných funkcionárov, na ktorých sa ústavný zákon začal vzťahovať od 1. januára 2020. Rovnako ústavný zákon novej skupine verejných funkcionárov nestanovil žiadnu osobitnú povinnosť ako v prípade ujatia sa výkonu verejnej funkcie. Inak povedané, novela ústavného zákona neobsahovala žiadne prechodné ustanovenie vo vzťahu k tým osobám, ktoré ústavný zákon dovtedy za verejných funkcionárov nepovažoval.

6. Rozhodnutie o tom, či navrhovateľovi bola uložená pokuta v súlade s ústavným zákonom teda závisí od výkladu čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, ktoré stanovuje dva druhy povinností verejných funkcionárov. Prvou je povinnosť verejného funkcionára podať oznámenie do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a druhou následná, každoročne sa opakujúca povinnosť podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok vždy do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka. Navrhovateľ sa výkonu funkcie ujal ešte v čase, keď sa na ním vykonávanú funkciu povinnosť podať písomné oznámenie, či už v súvislosti s ujatím sa funkcie alebo s následným výkonom funkcie, nevzťahovala. Preto povinnosť podať písomné oznámenie navrhovateľom možno vyvodiť len z tej časti tohto ustanovenia, podľa ktorej verejný funkcionár je povinný počas výkonu funkcie do 30. apríla každého kalendárneho roka podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok. Otázkou teda je, či bol navrhovateľ povinný podať písomné oznámenie za rok 2019, a to aj napriek tomu, že v roku 2019 verejným funkcionárom v zmysle ústavného zákona nebol a stal sa ním až v dôsledku novely ústavného zákona, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2020.

7. Navrhovateľ v roku 2019 verejným funkcionárom v zmysle ústavného zákona nebol a stal sa ním až 1. januára 2020 v dôsledku od tohto dňa účinnej novely ústavného zákona, ktorá sa žiadnym prechodným ustanovením nevyrovnala s tým, že navrhovateľ sa verejným funkcionárom nestal tak, že by sa ujal funkcie, na ktorú sa ústavný zákon vzťahoval v čase ujatia sa funkcie, ale stal sa ním tak, že ústavný zákon bol novelizovaný a rozšíril svoju pôsobnosť aj na ním vykonávanú funkciu. Preto vychádzajúc z toho, že navrhovateľ verejným funkcionárom v zmysle ústavného zákona do konca roka 2019 nebol, ani nemožno dospieť k záveru, že by bol povinný podať písomné oznámenie za rok 2019. Za správny možno považovať len taký výklad, podľa ktorého navrhovateľ, ktorý sa 1. januára 2020 stal verejným funkcionárom podľa ústavného zákona, bol povinný podať pravidelné písomné oznámenie za rok 2020, a to aj v prípade, ak v tomto roku prestal túto verejnú funkciu vykonávať, tak ako to vyplýva zo zjednocujúceho stanovisko ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2010. Inak povedané, ak žiaden verejný funkcionár, ktorý sa ujal verejnej funkcie v priebehu roka 2020, nemal povinnosť podať písomné oznámenie do 30. apríla 2020, nemohol mať takúto povinnosť ani navrhovateľ, ktorý sa verejným funkcionárom v zmysle novely ústavného zákona stal až 1. januára 2020.

8. Právne východisko navrhovateľom napadnutého rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je výsledkom právneho posúdenia, ktoré nie je v súlade s ústavným zákonom, keďže ide o neprijateľné extenzívne vyplnenie nedostatku prechodného ustanovenia v novele ústavného zákona, ktoré by obsahovalo jasné stanovenie povinnosti tých osôb, na ktorých sa ústavný zákon začal vzťahovať nie tým, že sa ujali vopred ústavným zákonom zadefinovanej verejnej funkcie, ale tým, že novela ústavného zákona ich od 1. januára 2020 za verejných funkcionárov zadefinovala. Sankcia uložená navrhovateľovi výborom je výsledkom konštrukcie povinnosti navrhovateľa, ktorá z novely ústavného zákona bez pochybností nevyplýva. Ak by bolo zámerom ústavodarného orgánu uložiť povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona aj novo zadefinovaným verejným funkcionárom, ktorí v roku 2019 do pôsobnosti ústavného zákona nespádali, mohol to zrozumiteľne a nespochybniteľne vyjadriť v texte ústavnoprávnej úpravy. Ak tak neurobil, nejasnosť z toho plynúca nemôže ísť na ťarchu navrhovateľa v podobe uloženej sankcie. Vyvodzovanie právnej zodpovednosti spojenej s uložením sankcií nemôže byť výsledkom právneho posúdenia bez jasnej normatívnej opory, a to aj v rovine noriem ústavného práva.

9. Sťažovateľom napadnuté rozhodnutie preto nie je v súlade s ústavným zákonom a ako také bolo podľa § 239 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušené s tým, že vec sa vracia výboru na ďalšie konanie, v ktorom bude výbor podľa § 239 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu.

III.

10. Vyhovenie návrhu odôvodňuje to, aby navrhovateľovi Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Navrhovateľ má nárok

na náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu a vyjadrenie k vyjadreniu výboru 3 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu